

SISÄMINISTERIÖ

28. 03. 2014

INRIKESMINISTERIET

Sisäasiainministeriölle

Viite: lausuntopyyntö SM 072:00/2011

26.3.2014

Suomen Pakolaisapu ry:n lausunto

Suomen Pakolaisapu ry kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi ulkomaalaislain sekä säilöön otettujen ulkomaalaisten kohtelusta ja säilöönottoyksiköstä annetun lain muuttamisesta. Suomen Pakolaisapu on poliittisesti ja uskonnollisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö, joka tukee pakolaisia ja maahanmuuttajia toimimaan aktiivisesti arjessa ja yhteiskunnan jäseninä.

Hallitusohjelma

Hallitusohjelmassa todetaan, että alaikäisten yksintulleiden turvapaikanhakijoiden säilöön ottaminen kielletään ja säilöönnotolle kehitetään vaihtoehtoja. Hallitusohjelmassa luvataan myös jokaiselle vastaanoton piirissä olevalle lapselle oikeus koulunkäyntiin.

Suomen Pakolaisapu ry pitää hallitusohjelman kirjauksia hyvinä. Lakiesityksessä hallitusohjelman hyvät tavoitteet kuitenkin vesitetään, eikä esitys ole näkemyksemme mukaan riittävän tiukka. Lisäksi lain valmistelu on vienyt kohtuuttoman pitkän ajan. Ensimmäinen työryhmä perustettiin jo marraskuussa 2011, jonka jälkeen säilöönottoyksikössä on ollut ainakin 67 lasta. Tämä olisi voitu välttää nopeammalla valmistelulla.

Lasten säilöönotto

Suomen Pakolaisapu ry vastustaa esitystä alaikäisten säilöönoton osalta ja vaatii ehdotonta kieltoa lasten säilöönnotolle. Lapsia ei tule missään olosuhteissa tai missään vaiheessa turvapaikkaprosessia ottaa säilöön. Tämä koskee myös huoltajiensa kanssa turvapaikkaa hakevia lapsia. Suomen Pakolaisapu vastustaa myös perheiden säilöönottoa.

Lisäksi on tärkeää, että lasta kohdellaan alaikäisenä siihen asti, kunnes toisin on todistettu. Tähän tarvitaan selkeä määrittely, jotta lain tarkoitus ei vesity.

Hallitusohjelmassa halutaan varmistaa jokaisen vastaanoton piirissä olevan lapsen oikeus koulunkäyntiin. Nykyään tämä oikeus ei toteudu riittävän hyvin koko maassa. Suomen Pakolaisapu pitää ehdottoman tärkeänä, että tämä oikeus myös konkretisoidaan lakiesityksessä.

Säilöönoton vaihtoehdot

Suomen Pakolaisapu ry katsoo, että vaihtoehtoja säilöönnotolle ei ole riittävässä määrin etsitty, vaikka hallitusohjelma sitä edellyttää. Esityksessä tunnutaan muutenkin unohtaneen, että säilöönoton tulisi olla viimesijainen keino. Pakolaisapu pitää ilmoittautumisvelvollisuuden käytön laajentamista hyvänä vaihtoehtona säilöönnotolle, mutta se ei yksin riitä. Lakiesitys on tältä osin puutteellinen.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle on tehty säilöönoton sääntöihin useita tiukennuksia, jotka ovat tehneet siitä nykyistä vankilamaisemman. Tämä on huonoa kehitystä turvapaikanhakijoiden perusturvan kannalta. Säilöönottoyksikön toiminnan kehittämässä tulisi ottaa huomioon se, että sen pitäisi olla poikkeuksellinen ja erityinen toimenpide, eikä turvapaikanhakijaa tulisi ottaa säilöön esimerkiksi vain henkilöllisyyden selvittämiseksi.

Kunnioitavasti

Suomen Pakolaisapu ry

Maija Perho
Hallituksen puheenjohtaja

Kim Remitz
Toiminnanjohtaja